

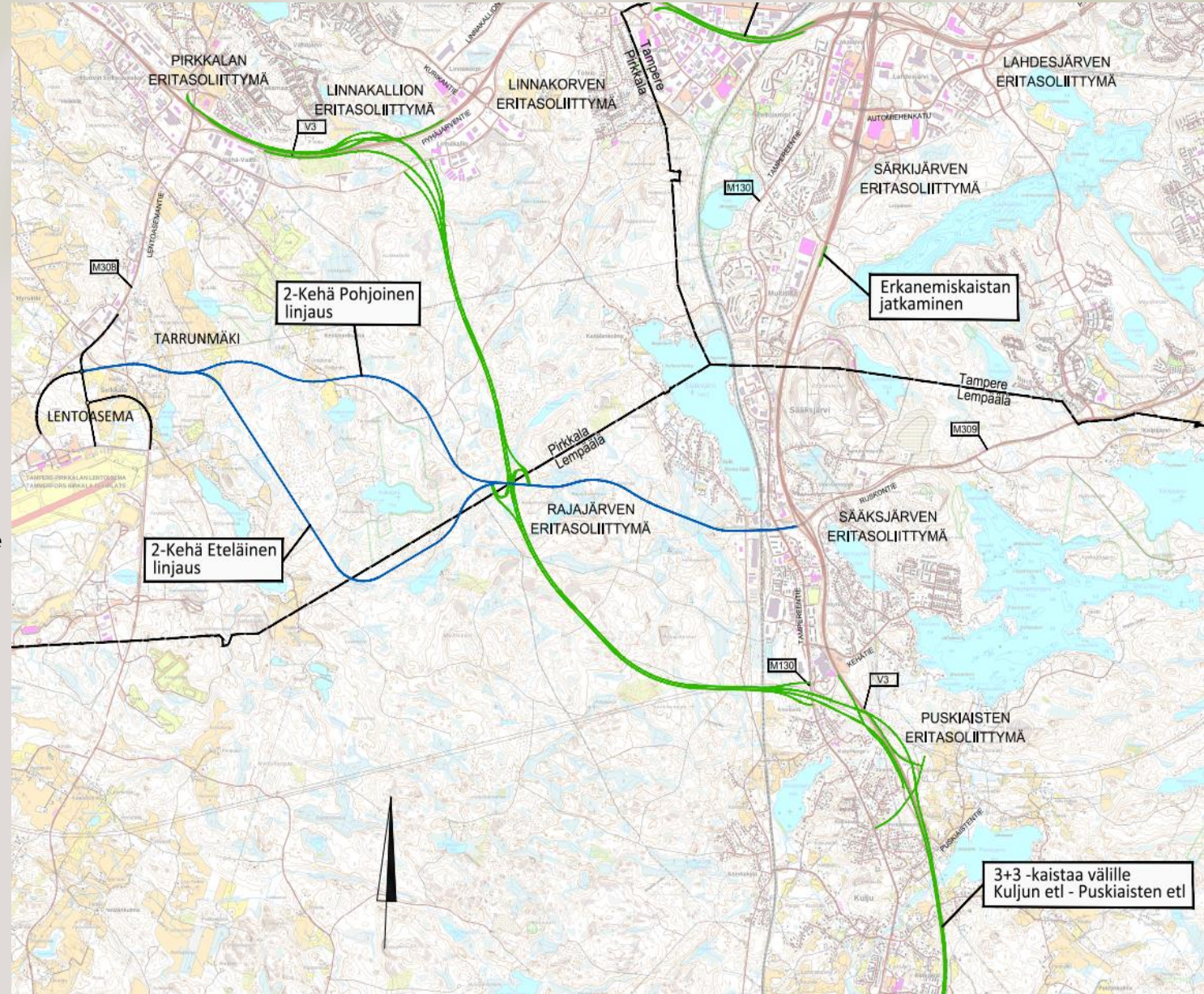
Puskiaisten moottoritie

Mikä se on ja miksi sitä vastustan

Teemu Hiltunen, Sääksjärvi, Lempäälä, 20.1.2023 (v. 2.3.2)

Taustaa

- Valtatie 3:n uusi linjaus Lempäälästä Pirkkalaan on ollut enemmän ja vähemmän mukana suunnitelmissa ja puheissa jo siitä saakka, kun nykyinen moottoritie Tampereelta etelään rakennettiin 1960-luvulla.
- Linjaus otettiin mukaan Pirkanmaan maakuntakaavaan, joka sai lainvoiman 2017.
- Väylävirasto aloitti 2019 hankkeen valtatie 3 parantamisesta. Hankkeessa yhtenä vaihtoehtona on rakentaa Puskiaisten moottoritie (vaihtoehto 1, ks. kuva). Muita vaihtoehtoja ovat lisäkaistat nykyisellä tieosuudella (2) tai pienemmät parannukset ongelmakohdissa (0+).
- Moottoritien lisäksi hankkeeseen kuuluu uusi 2-kehätie Lempäälän Sääksjärveltä Pirkkalan lentoasemalle (vaihtoehdoissa 1 ja 2).

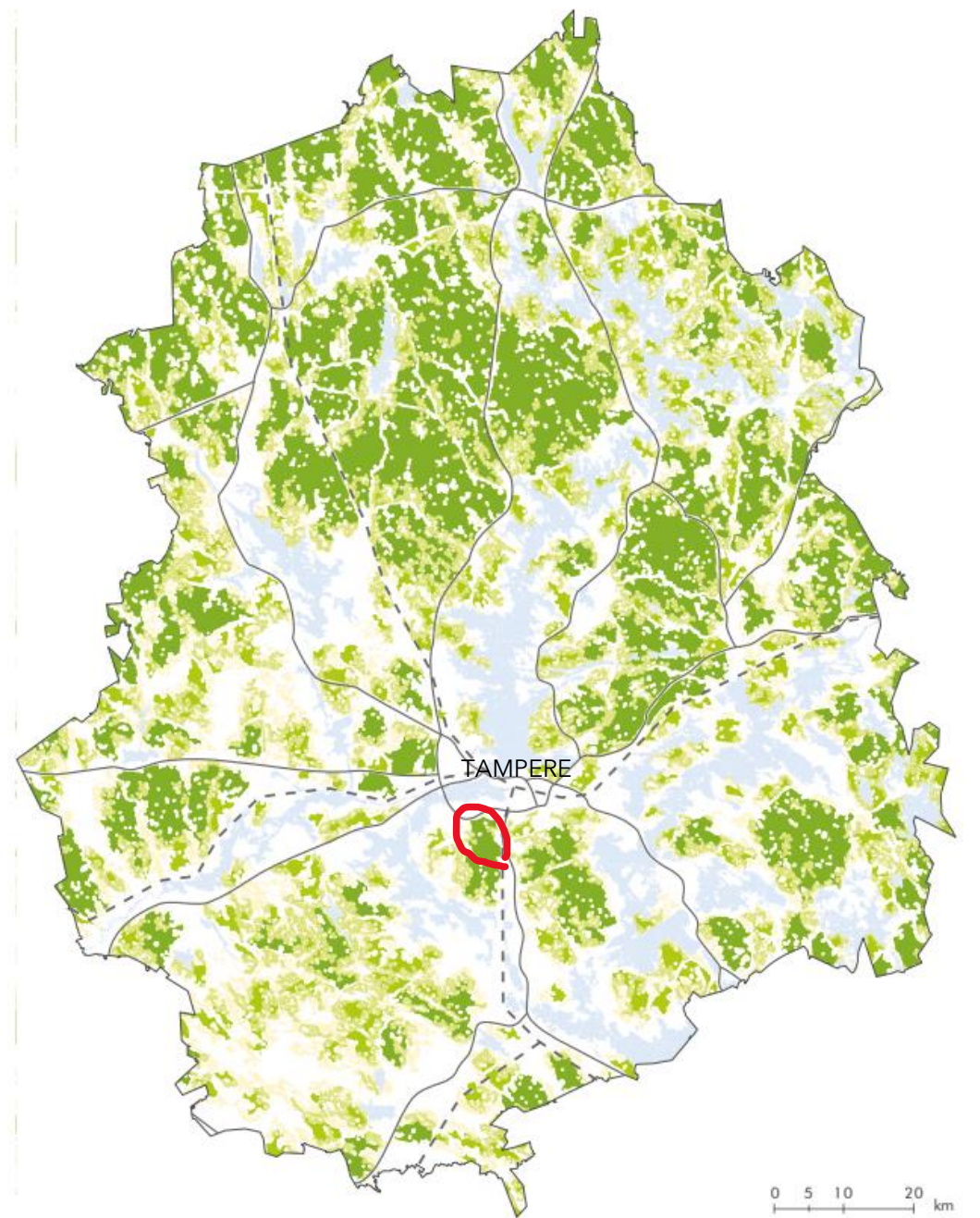

Moottoritien perustelut

- Liikenne nykyisellä tieosuudella arvioidaan kasvavan liian suureksi tulevaisuudessa ja ruuhkien lisääntyvän. Jos siis tieliikenne ja autoilu kasvaa nykyisten mallien mukaisesti eikä autoilua vähentäviä toimia kuten panostuksia joukkoliikenteeseen ja esim. pyöräilyn lisäämiseen tehdä. Nämä toimet eivät raskaaseen liikenteeseen vaikuttaisi, mutta nykyisellä tieosuudella ruuhkahuiput johtuvat suureksi osaksi työmatkaliikenteestä, johon voidaan kohdistaa em. vähentäviä toimia.
- Osa lempääläläisistä pelkää, että jos uutta moottoritielinjausta ei tule, niin vaihtoehtona (vaihtoehto 2) olleet lisäkaistat veisivät nykyisen moottoritien varren asukkailta koteja. Hankkeessa on arvioitu vaikutusten jäävän kuitenkin melko pieniksi nykyisten asukkaiden ja tonttien osalta. Pelko on silti ihan realistinen kunnes jatkosuunnittelu etenee.
- Mielipidekirjoituksissa uutta linjausta on kuvattu mm. "ilmastoteoksi" muutaman minuutin ajansäästön takia (ei pidä paikkaansa, kuten tullaan myöhemmin YVA-selonteon yhteydessä osoittamaan) ja sen mahdollistavan luoda Lempäälän Sääksjärvestä "Tampereen Pasila" eli jonkinlainen liikenteen ja logistiikan solmukohta Tampereen eteläpuolelle. Tämä on myös maakuntakaavoituksen yksi tavoite eli uusi aluekeskus Sääksjärvelle.
- On myös esitetty, että Sääksjärvi ei voisi saada rautatieASEMAA, jos uutta moottoritietä ja siihen liittyvää kaavoitusta ja asukasmäärän lisäystä ei tule. Tämä ei pidä oikeastaan paikkaansa, vaan Sääksjärvi voisi aivan hyvin jo nykyisellä asukaspohjalla saada rautatieSEISAKKEEN.
- Tärkein peruste moottoritielle ja kehätielle lienee niiden mahdollistama kuntien kaavoitus uusien väylien ympärille. Eli talouden ja väkiluvun kasvatus. Tämän voi ymmärtää sitä kautta, että Tampereen seutu on voimakkaasti kasvavaa ja vetovoimaista aluetta. Uusille asukkaille ja työpaikoille on hyvä löytää tilaa. Vanhakantaisesti suunnitellen tilaa etsitään ensisijassa "tyhjiltä" metsäalueilta. Väylähankkeet ja kaavoitussuunnitelmat pohjautuvat 2017 valmistuneeseen maakuntakaavaan ja siihen usein vedotaankin, kun uutta moottoritiesuunnitelmaa kritisoidaan.
- ELY-keskuksen vetämä hankkeen ohjausryhmä on myös todennut, että jos suunniteltu maankäyttö ei toteudu tällä alueella, niin sen pitää toteutua jossain toisaalla Tampereen seudulla. Tämä on melko outo toteamus ja voidaankin kysyä, että miksi maankäytön pitää toteutua tässä laajuudessa ja nimenomaan metsäalueeseen kohdistuen.

Maakuntakaavan valmistelutyö

- 2014 koostetussa palautteessa koskien maakuntakaavan maankäyttövaihtoehtoja mm. Pirkkalan ympäristöyhdistys ry ja Suomen luonnonsuojeluliiton Pirkanmaan luonnonsuojelupiiri ry kritisoivat Lempäälän ja Pirkkalan välisen laajan metsäalueen pirstomista uusilla väylillä.
- Valmistelutyössä kartoitettiin Pirkanmaan ekologisia verkostoja ja siinä alue todettiin yhdeksi Pirkanmaan luonnon ydinalueista. Alue on Tampereen keskustasta katsoen lähin laaja luonnon ydinalue (ks. kuva).

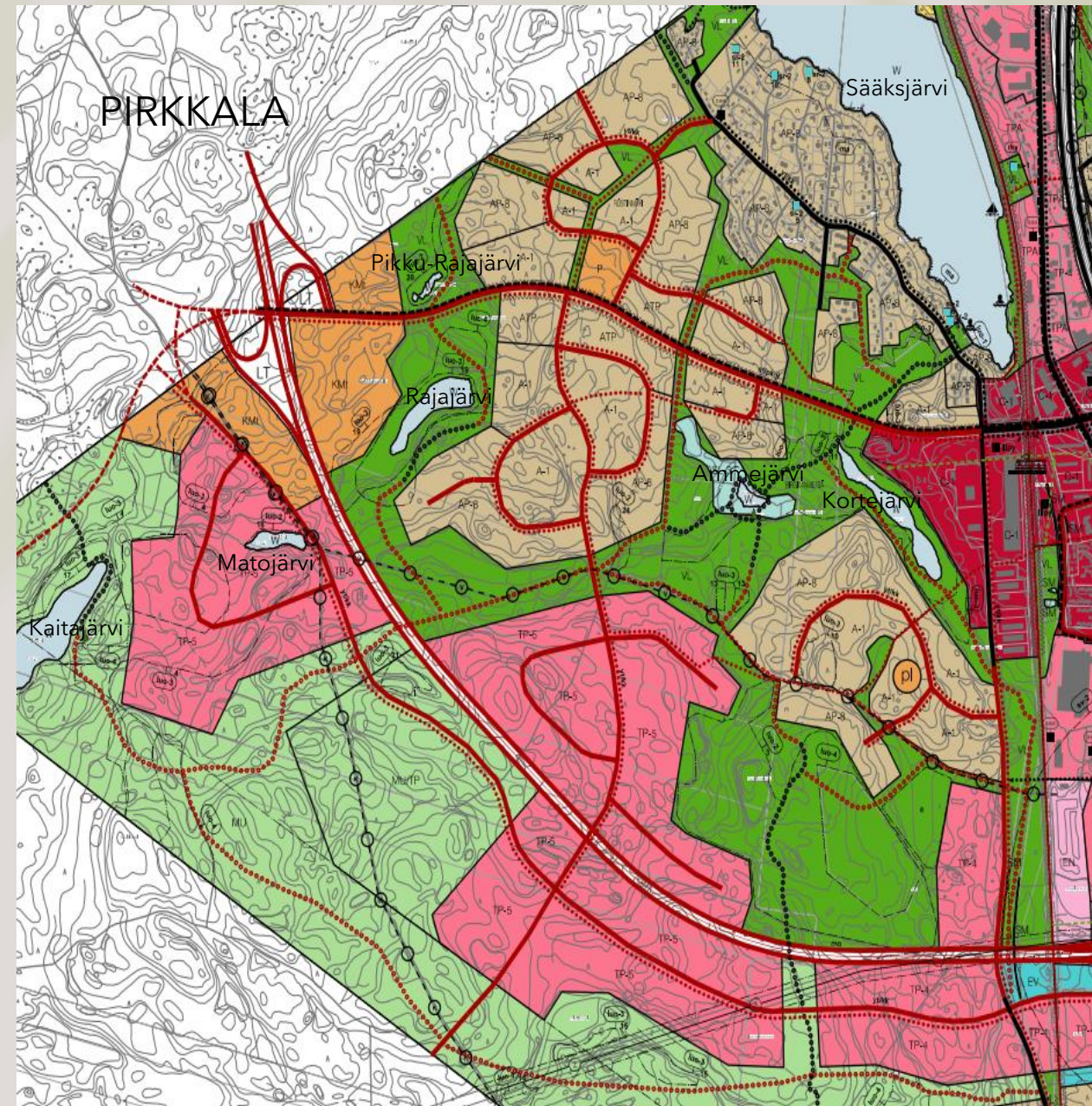

Ekologisen verkoston rakenteen analyysi:

Luonnon ydinalueet ■ ≥ 800 ha ■ 100-800 ha ■ Muut rakenteen osat ■ Ydinalueisiin (≥ 100 ha) kytkeytyvät pellot

Kuntien kaavoitus

- Lempäälällä ja Pirkkalalla on jo suunnitelmia maakuntakaavan mukaisesti kaavoittaa uuden moottoritien ja siihen liittyvän 2-kehätien ympäristöön asutusta ja liiketoimintaa.
- Lempäälän kaavoitussuunnitelmissa metsäalue kutistuisi satojen hehtaarien alalta (ks. kuva - vaaleanruskeat alueet ovat asutusta, oranssit kaupan alueita, vaaleanpunaiset toimitila-alueita ja tummanpunaiset keskustatoimintojen alueita. Ks. tarkemmin lähteissä mainittu Sääksjärven osayleiskaavasunnitelma)
- Kaavoitus jättäisi kapeita viherkäytäviä retkeilyreittien pääväylien ympärille, mutta luonnonrauhasta ei voitaisi enää puhua. Säilytettävät viheralueet olisivat puistomaisia alueita asutuksen ja liiketoimintalueiden ympäröiminä uuden moottoritien ja kehätien välissä. Luonto tulisi köyhtymään erittäin paljon.
- Lempäälän asuntokaavoitus kaksinkertaistaisi Sääksjärven asukasluvun nykyisestä n. 4000 asukkaasta. Tätä perustellaan osin sillä, että Sääksjärvelle halutaan kaukojunien rautatieasema ja se vaatisi nykyistä paljon suuremman asukaspohjan. Tämä peruste tuntuu hieman nurinkuriselta. Kuten edellä on todettu, niin rautatieaseman sijaan lähijunaseisake olisi toteutuskelpoinen jo nykyisellä asukasmäärällä. Sääksjärvestä halutaan kuitenkin luoda "Tampereen Pasila".

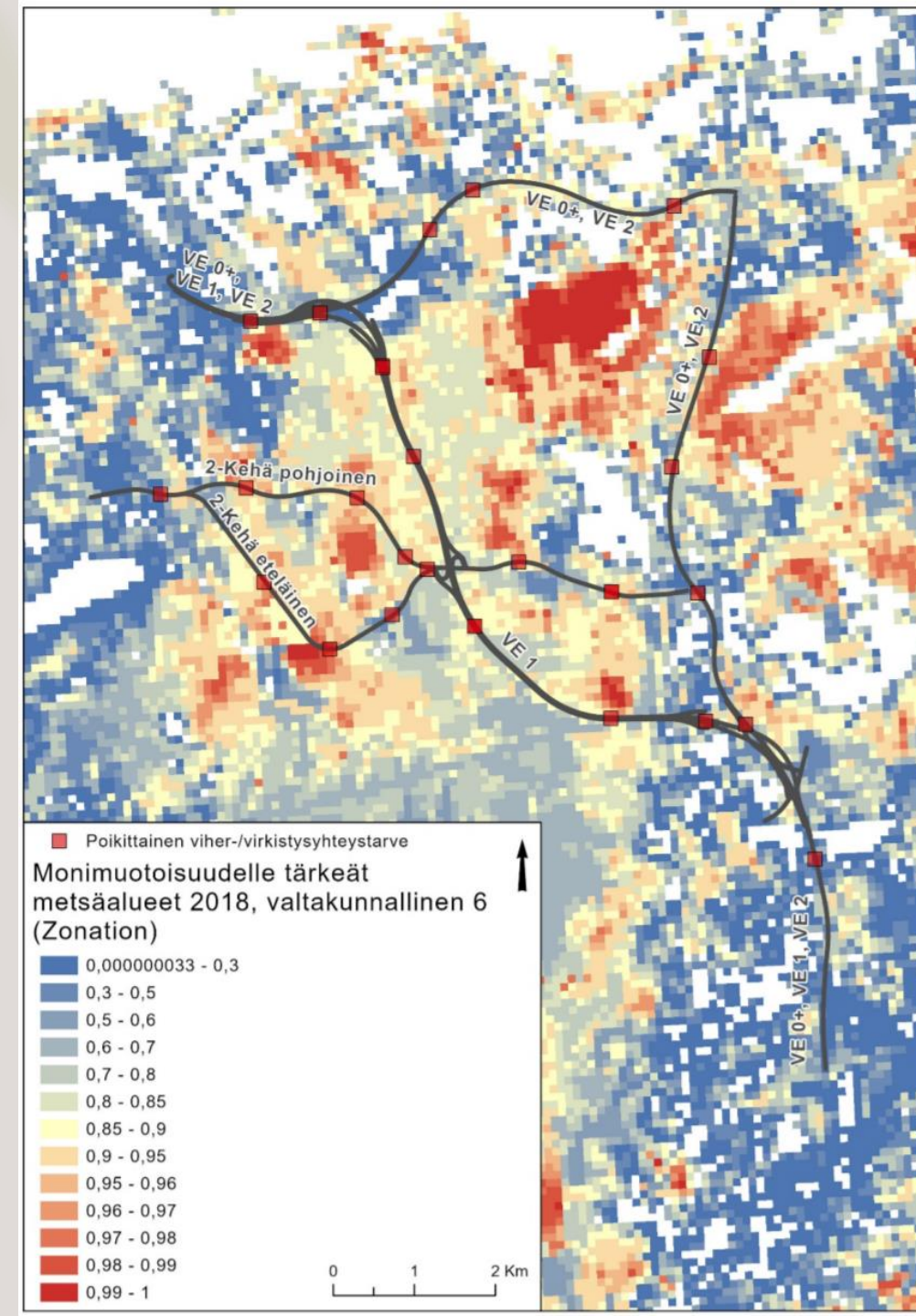
TAMPERE TAMMERFORS

Maakuntakaavan koko maankäytön laajuus
(n. 10 km²) Lempäälän ja Pirkkalan välisellä
metsäalueella suhteutettuna Tampereen
keskusta-alueeseen

Alueen luonto

- Alueella on enimmäkseen yksityisomistuksessa olevaa talousmetsää. Yksityisten omistajien lisäksi myös ainakin Lempäälän seurakunnalla ja Pirkkalan kunnalla on metsäomistusta alueella.
- Nuoremman talousmetsän lisäksi kaavoitussuunnittelun alueella on myös vanhaa metsää.
- Etenkin vanhat metsäalueet ovat monipuolisia sisältäen niin kuusikoita kuin mänty- ja lehtipuualueita.
- Alueella on myös suoalueita sekä useita pieniä järviä.
- Metsien monimuotoisuuskartoituksen (SYKE / Zonation) mukaan alue on monimuotoisuudeltaan arvokasta (ks. kuva YVA-selonteon täydennyksestä).
- Alueen ekologinen käytävä mahdollistaa lajien siirtymisen alueilta toisille ja tarjoaa myös pesintärauhaa suurnisäkkäille kuten ilvekselle ja karhulle, jonka kummankin on havaittu elävän alueella.
- Alue on merkittävä metsäkanalintujen kuten metson lisääntymisalue.
- Muita alueella eläviä lajeja (muun muassa): valkohäntäpeura, hirvi, mäyrä, hömötiainen.
- Alueella kulkee Birgitan polku -retkeilyreitit lisäksi lukematon määrä pienempiä polkuja, jotka ovat ahkerasti luonnossa liikkujien käytössä.
- YVA-selonteossa alueen luontoarvoja ei ole kartoitettu kovinkaan perusteellisesti. Uusi laajempi luontokartoitus olisi paikallaan.

Hankkeen YVA-selonteko

- Julkistettiin 12.1.2022 (ks. Lähteet - ELY-keskuksen hankesivu)
- *"Mikäli maantieratkaisuun liittyvä maankäyttö ja muut infrastuktuurihankkeet toteutuvat esitetysti, luonnonympäristöä häviää ja/tai heikentyy laajoilta alueilta. Ekologisella maisematasolla ympäristö pirstoutuu ja ekologiset yhteydet heikentyvät"* (s. 124)
Tässä viitataan kuntien kaavoitussuunnitelmiin ja myöhempään ratapihan siirtoon samalle metsäalueelle.
- *"Kaikki vertailuvaihtoehdot ovat liikennejärjestelmän näkökulmasta toteutuskelpoisia, mutta kapasiteetiltaan rajallisemmat vaihtoehdot 2 ja 0+ muodostavat rajoitteita uuden maankäytön kytkemiseksi pääväyläverkkoon"* (s. 163)
Eli uutta moottoritietä ei voida perusteella niinkään liikenteellisesti vaan nimenomaan maankäytön ja kaavoituksen vuoksi. Muutkin vaihtoehdot (parhaana 0+, jossa ei metsäaluetta tuhottaisi) ovat liikenteellisesti ok.
- *"Kokonaisuutena arvioiden vaihtoehdosta 1 [Puskiasten moottoritie] aiheutuu luonnon monimuotoisuudelle kohtalaista haittaa. On kuitenkin huomattava, että uuden maankäytön vaikutusta ei tämän suunnitelman pohjalta pysty arvioimaan. Mikäli maankäyttö ja muut infrastruktuurihankkeet toteutuvat maakuntakaavan osoittamassa laajuudessa, luonnonympäristöä muuttuu laajoilta alueilta ja vaikutus saattaa olla pahimmillaan merkittävän haitallinen."* (s. 168)
Tässä tuodaan esiin vaikeus arvioida vaikutuksia kokonaisuutena, kun tämä pelkkä moottoritiehanke on erillinen siihen kiinteästi liittyvien kuntien kaavoitushankkeiden kanssa.
- *"Osaltaan hanke tukee myös alueen Hinku-kuntien ilmastotavoitteita."* (s. 184)
Tässä viitataan ainoastaan moottoritiehankeeseen. Kun ottaa huomioon kuntien kaavoitushankkeetkin, niin mm. Lempäälän Sääksjärven osayleiskaavaluonnoksessa (ks. Lähteet - Lempäälän kunta: Sääksjärven osayleiskaavasuunnitelma, kaavaselostus) tuodaan esiin huoli kaavoituksen ja sen myötä lisääntyvän autoilun ilmastovaikutuksista (s. 66-67).
- Selonteossa on laskettu uuden moottoritien tuomat säästöt päästöissä sekä myös väylien rakennusaikaiset päästöt (s. 154). Moottoritien ja kehätien rakennusaikaiset päästöt ovat niin massiiviset, että niitä ei voida koskaan kompensoida muutaman minuutin matka-ajan lyhentymisellä. Uusi moottoritie on siis ilmastolle haitallinen hanke. Puhumattakaan muusta luonnosta.
- YVA-selonteossa tuodaan myös esiin uhat alueen pieniä ja herkkiä järviä koskien. Niiden ekologia olisi suuressa vaarassa uuden moottoritien ja kehätien rakentamisen myötä ja vielä suuremmassa vaarassa kuntien kaavoitussuunnitelmien toteutuessa.

Miksi minä vastustan Puskiaisten moottoritietä?

- Metsä ja luonnonrauha rentouttavat ja saavat ajatukset pois arjen kiireistä ja murheista. Alueen lukuisat polkuverkostot mahdollistavat kuljeskelun omassa rauhassa niin halutessaan. Jo astuminen kadulta luontopolulle metsän siimekseen saa aikaan hyvänolon tunteen.
- Alue on kaikenikäisten luonnossa liikkujien suosiossa alkaen päiväkotien ja koululuokkien luontoretkestä. Alueella liikkuu retkeilijöitä, maastopyöräilijöitä, marjastajia, sienestäjiä, hiihtäjiä. Metsästystäkin alueella harrastetaan, vaikka se onkin vähentynyt ihmisten alueella liikkumisen vuoksi.
- Alueella on useampia retkeilijöiden taukopaikkoja, kuten Lempäälän puolella Ammejärven laavu ja Kaitajärven kota. Etenkin Ammejärven alue uhkasi kunnan kaavoitussuunnitelmien toteutuessa muistuttaa enemmän taloyhtiön grillikatosta, kun se ympäröitäisiin asutuksella kapean viherpuskurin takaa. Kaitajärven kodan nykyinen luonnonrauha menetettäisiin sen lähelle tulevan moottoritien, kehätien ja nämä yhdistävän eritasoliittymän sekä liiketoiminta-alueiden myötä. Pirkkalan puolella on vastaavia ja vielä suurempia uhkakuvia, koska Pirkkalassa metsäalueita on vähemmän kuin Lempäälässä.

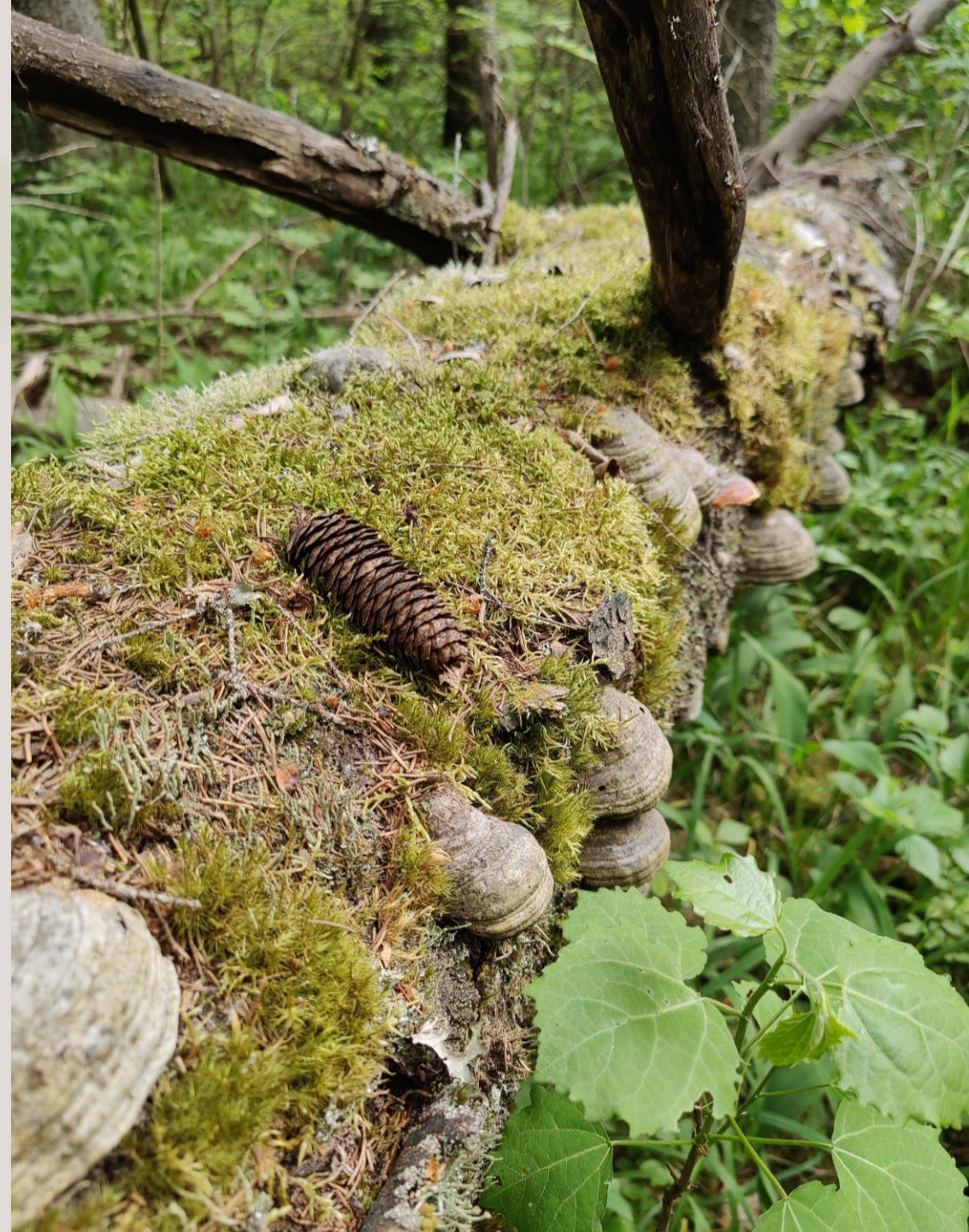
...jatkuu

- Alueen monet pienet ja herkäät järvet, kuten Pulkajärvi, Matojärvi, Pikku-Rajajärvi ja muut, olisivat suuressa vaarassa. Lempäälän kaavoitus suunnitelmassa Matojärvi ympäröitäisiin täysin liiketoiminta-alueilla. Kortejärvestä tulisi keskustatoimintoalueen (jolla nykyään mm. raskaan liikenteen korjauspalveluja ja varastohalleja) ja asutuksen väliin jäävä puistolampi. Pikku-Rajajärven viereisen kapean harjun taakse tulisi uusi kehätie. Kaikkien näiden pienten järvien luontoarvot heikkenisivät merkittävästi ja yva-selonteossa tuodaankin tämä huoli hyvin esiin.
- Zonation-kartan mukaan alue on monimuotoisuudeltaan arvokasta ja väylät yhdessä kuntien kaavoitusten kanssa pirstoisivat sen pieniksi laikuiksi, kun tärkeää olisi päinvastoin säilyttää laajoja arvokkaita metsäalueita luonnolle.
- Luonto kuuluu luonnolle, ei vain ihmisille. Sillä on arvo sellaisenaan kaikille siellä eläville eliöille. Sitä ei tule tuhota ihmisen talouskasvun tavoittelun takia. Ei voi olla niin, että ensin täytyy luonnon kustannuksella kasvattaa taloutta, jotta voisi olla varaa suojella luontoa. Luonnon kantokyvyn rajat ovat myös kaiken inhimillisen toiminnan rajoja.
- Väyläviraston selvityksen 20/2019 (ks. Lähteet) mukaan uusien väylien myötä autoilu Tampereen seudulla tulisi lisääntymään ja kestävämpää olisi panostaa joukkoliikenteeseen, pyöräilyyn ja muihin autoilua vähentäviin keinoihin. Puskiaisten moottoritietä ei voida perustella pelkästään liikenteellisillä syillä.

...jatkuu

- Nykyinen tietämys luontokadosta ja ilmastonmuutoksen torjunnan vaatimuksista (esim. kuntien HINKU-sitoumukset) ovat jyrkästi ristiriidassa tällaisten uusien väylien ja autoilua lisäävien ja samalla metsäalaa pienentävien kaavoitushankkeiden kanssa.
- EU:n tulisi suojella 30 % pinta-alastaan vuoteen 2030 mennessä ja luontokadon pysäyttämiseksi jokaisessa maakunnassa tulisi tiukasti suojella 10 % maa-alasta. Lempäälässä ja Pirkkalassa on suojeltu arviolta 1-2 % pinta-alasta suurimmaksi osaksi hyvin pieninä yksittäisinä alueina. Olisi erittäin kannattavaa suojella tämä Lempäälän ja Pirkkalan välinen laaja ja luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeä metsäalue. Suojeluun on nykyään monia vaikuttavia ja kustannustehokkaita tapoja olemassa.
- Kuntien asukkailleen suunnatuissa kyselyissä toistuu usein lähiluonnon merkitys. Luonnon läheisyys on myös monelle merkittävä syy muuttaa seudulle.
- Luonnonsuojelujärjestöjen Taloustutkimuksella vuonna 2022 teettämässä kyselyssä (ks. Lähteet) jopa n. joka kuudes pirkanmaalainen (17 %) haluaisi asua alle yhden kilometrin etäisyydellä luonnontilaisesta metsästä ja useampi kuin kolme viidestä (63 %) korkeintaan kymmenen kilometrin etäisyydellä. Metsien läheisyyttä arvostaa nyt huomattavasti suurempi osuus vastanneista kuin 21 vuotta tehdyssä vastaavassa kyselyssä. Lähimetsien ja -luonnon arvostuksen voidaan ennustaa kasvavan myös tulevaisuudessa.
- Pirkkalan ympäristöyhdistys ry:n nettiadressi on kerännyt jo lähes 7000 allekirjoitusta ja lukumäärä kasvaa jatkuvasti. Iso kiitos siitä kaikille allekirjoittaneille! Lisää toimia tarvitaan silti.

Miten tästä eteenpäin?

- Moottoritiehankkeen YVA-selonteko julkistettiin 12.1.2022. Siihen pystyi antamaan mielipiteitä 28.2.2022 saakka. Niitä annettiinkin runsaasti ja kriittisesti.
- 14.9.2022 Pirkanmaan ELY-keskus valitsi väylähankkeen ohjausryhmän kokouksen jälkeen jatkosuunnitteluun vaihtoehdon 1 eli uusi moottoritielinjaus + kehätie. Tämä valinta on luonnon kannalta tuhoisin.
 - ohjausryhmä perusteli päätöstään mm. Pirkanmaan maakuntakaavan toteuttamisella
 - ohjausryhmän kokouksen ulkopuolella oli meitä luontoa puolustavia mielenosoittajia jakamassa info-flyereita ja antamassa haastatteluja medialle
- Oikaisutien jatkosuunnittelu käynnistyy yleissuunnitelman laatimisella, jossa tarkennetaan valittuja tievaihtoehtoja
 - yleissuunnitelma valmistuu tavoitteen mukaan loppuvuodesta 2023, minkä jälkeen se lähetetään liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetun lain mukaiseen hyväksymiskäsittelyyn
 - hyväksymiskäsittelyn tekemästä päätöksestä voi valittaa
 - hankkeen yksityiskohtaisempi suunnittelu tehdään yleissuunnitelmaa seuraavassa tiesuunnitelmavaiheessa
- Lempäälässä valtuuston pieni enemmistö kannattaa Puskiaisten moottoritietä viime kuntavaalien vaalikonevastausten perusteella. Pirkkalassa moottoritien kannatus on pienempää ja Pirkkala jättikin kunnanhallituksen toimesta uutta moottoritietä vastustavan lausunnon YVA-selontekoon. Lempäälässä on 7.10.2022 jätetty kuntalaisaloite (ks. Lähteet) väylähankkeista irtisanoutumiseksi ja kriittisen keskustelun lisäämiseksi. Lempäälässä vain viranhaltijat ovat antaneet lausuntoja toisin kuin Pirkkalassa.
- Pirkanmaan kunnissa on jätetty valtuustoaloitteita hankkeesta irtautumiseksi. Aloitteiden etenemisestä ei ole vielä tietoa.
- Maakuntakaavaa tulisi päivittää tätä aluetta koskevien hankkeiden osalta. Pirkanmaan liitto on taho, joka päättää maakuntakaavasta. Sen valtuustossa on pirkanmaalaisia kunnan- ja kaupunginvaltuutettuja. Heitä tulisi valistaa hankkeen tuhoisuudesta luonnolle verrattuna siitä saataviin hyötyihin.
- ELY-keskukselta, Väylävirastolta ja Pirkanmaan liitolta tulisi tiedustella hankkeen todellisia ilmastovaikutuksia. Nyt niitä ei ole mitään ilmeisemmin huomioitu täysimääräisinä vaikutusarvioissa.
- Jos hanke etenee, niin sen budjettipäätös tulee joskus eduskunnan käsittelyyn. Alueen luonnon merkityksestä voidaan kertoa kansanedustajille sekä kansanedustajaehdokkaille.
- Ympäristöjärjestöiltä voi ehkä saada apua kampanjoinnissa ja mielenilmausten järjestämisessä.
- Tulevaisuudessa (aikatauluista ei vielä tietoa) samaisia metsäalueita uhkaa myös maakuntakaavan mukaisesti Tampereen ratapihan siirto sekä Tampereen läntinen oikorata. Alueella on myös malminetsintävarausta sekä louhoshankesuunnitelmia. Lisäksi aluetta uhkaa Suomi-radan eli ns. "tunnin junan" yksi ratalinjavaihtoehto.
- Asian pitäminen esillä sosiaalisessa mediassa (esim. Tunnsteilla #EiPuskiaistenMoottoritietä ja #EiPuskiaistenOikaisua)

Lähteitä ja lisätietoja

- ELY-keskuksen (vastuuviranomainen) hankesivu: <https://www.ymparisto.fi/VT3LempaalaTamperePirkkalaYVA> (YVA-selonteon web-versio: <https://storymaps.arcgis.com/collections/199f8ae3d0a3487c98cab2cd6f518d60> ja PDF, jonka sivunumerointiin olen aiemmissa kohdissa viitannut: <https://www.ymparisto.fi/download/noname/%7B0E25F9CE-95A0-40CF-A7D5-509B2AD9158F%7D/172195>). Sisältää myös täydennyksen, josta otettu kuva monimuotoisuudelle tärkeitä metsäalueista.
- Väylävirasto: Valtatie 3 parantaminen välillä Lempäälä-Pirkkala: <https://vayla.fi/vt-3-lempaala-pirkkala> (FAQ-osiossa on mm. otettu kantaa ihmisten huoliin lisäkaistojen suhteen)
- Pirkanmaan maakuntakaava 2040: <https://maakuntakaava2040.pirkanmaa.fi/> (sivustolta löytyy mainitut maankäyttösuunnitelmaraportin palautteet (https://maakuntakaava2040.pirkanmaa.fi/sites/default/files/Palautekooste_MKH_4.7.2014.pdf) ja selvitys ekologisista verkostoista (<https://maakuntakaava2040.pirkanmaa.fi/ekologinenverkosto>))
- Lempäälän kunta: Sääksjärven osayleiskaavasuunnitelma: <https://www.lempaala.fi/asuminen-ja-ymparisto/kaavoitus-ja-maankaytto/kaavoitus/yleiskaavoitus/vireilla-olevat-yleiskaavat/12020-saaksjarven-osayleiskaava/>
- Aamulehti: artikkeleita ja mielipidekirjoituksia aiheesta "Puskiaisten oikaisu": <https://www.aamulehti.fi/haku/?query=puskiaisten%20oikaisu&category=kaikki&period=whenever&order=new>
- Lempäälän-Vesilahden sanomat: artikkeleita ja mielipidekirjoituksia aiheesta "Puskiaisten oikaisu": <https://lvs.fi/?s=puskiaisten+oikaisu>
- Pirkkalainen: artikkeleita ja mielipidekirjoituksia aiheesta "Puskiaisten oikaisu": <https://pirkkalainen.fi/?s=puskiaisten+oikaisu>
- Väyläviraston julkaisu 20/2019: Tampereen kehätien sisäisten maanteiden roolit, Reijo Helaakoski ja Matti Keränen: <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-317-688-1> (tästä selvityksestä voidaan vetää johtopäätös, että Puskiaisten moottoritie ei ole kestävä ratkaisu liikenteellisesti ja kestävämpiä toimia olisivatkin panostukset joukkoliikenteeseen yms, ks. sivu 44)
- Pirkkalan ympäristöyhdistyksen nettiaadressi: https://www.adressit.com/pirkkalan_ja_lempaalan_valinen_virkistymetsa_ja_ekologinen_kaytava_tulee_sailyttaa_sellaisena_myos_tulevaisuudessa (sisältää paljon hyviä perusteluja sekä ehdotuksen alueen suojelusta ja kehittämisestä luonto- ja virkistysarvoista lähtien)
- Lempäälän kunnan kuntalaisaloite väylähankkeista irtisanoutumiseksi ja keskustelun lisäämiseksi: <https://www.kuntalaisaloite.fi/fi/aloite/28309>
- Taloustutkimuksen tekemä kysely kansalaisten luontosuhteesta: <https://www.greenpeace.org/finland/tiedotteet/49976/64-prosenttia-suomalaisista-suojelisi-luonnonmetsat-viipymatta-ymparistojarjestojen-metsakyselyn-tulokset-tukevat-tutkijoiden-viestia/>
- Sosiaalisessa mediassa tunnisteilla #EiPuskiaistenOikaisua ja #EiPuskiaistenMoottoritietä kuvia yms.
- Tämän infon luontokuvat allekirjoittaneen omia ko. metsäalueelta Lempäälästä.